

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 3CoCsp/35/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8118200911
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 09. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Šofranková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8118200911.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Šofrankovej a členov senátu JUDr. Martina Barana a JUDr. Andreja Radomského v spore žalobkyne: C. F., nar. X.X.XXXX, bytom Z. XXX, XXX XX Z., zastúpenej Advokátskou kanceláriou JUDr. Ambróz Motyka, so sídlom Nám. SNP 7, 091 01 Stropkov proti žalovanému: BNP PARIBAS PERSONAL FINANCE SA, so sídlom Boulevard Haussman 1, 750 09 Paríž, Francúzsko konajúca na území Slovenskej republiky prostredníctvom BNP PARIBAS PERSONAL FINANCE SA, pobočka zahraničnej banky, so sídlom Karadžičova 2, 811 09 Bratislava, IČO: 47 258 713, zastúpenému Advokátskou kanceláriou Nagyová Tenkáč, s. r. o., so sídlom Ružinovská 42, 821 01 Bratislava, o primerané finančné zadostučinenie vo výške 540,52 eura, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov, č. k. 19Csp/12/2018 - 65 zo dňa 02.12.2019 takto jednohlasne

rozhodol:

- I. Potvrdzuje rozsudok.
- II. Stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Žalobkyňa sa žalobou podanou domáhala voči žalovanému primeraného finančného zadostučinenia vo výške 540,52 eura na základe toho, že rozsudkom zo dňa 23.05.2015, č. k. Okresnom súde Prešov č. k. 25C/384/2014 - 125, bol právny predchodca žalobcu zaviazaný k povinnosti zaplatiť žalobkyni sumu 1.081,04 eura titulom bezdôvodného obohatenia. Z tohto dôvodu si uplatňuje primerané finančné zadostučinenie vo výške polovice výšky bezdôvodného obohatenia.

2. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“), napadnutým rozsudkom rozhodol tak, cit.:

„I. Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobkyni sumu 540,52 eura do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.
II. P r i z n á v a žalobkyni vo vzťahu k žalovanému nárok na 100 % náhradu trov konania, o ktorej výške bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením.“

3. Rozhodnutie súd prvej inštancie právne odôvodnil ust. § 3 ods. 5 tretia veta zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej republiky č.372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.

4. Súd prvej inštancie vychádzal zo zistenia, že rozsudkom Okresného súdu Prešov zo dňa 23.05.2016, č. k. 25C/384/2014 - 125 súd rozhodol, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni sumu 1081,04 eura, pričom predmetom tohto konania bol nárok žalobkyne voči žalovanému, ktorý si uplatnila z titulu bezdôvodného obohatenia, ktoré malo vzniknúť na strane žalovaného z dôvodu neplatného uzavretia zmluvy o revolvingovom úvere. V tomto konaní bolo preukázané, že žalobkyňa plnila žalovanému z

neplatného právne úkonu sumu viac ako 1.000,- eur. Teda na strane žalovaného došlo k bezdôvodnému obohateniu tým, že od žalobkyne prijal plnenie nad rámec toho, čo mu patrilo. Išlo o sumu, ktorú žalobkyňa žiadala v žalobe, teda rozdiel medzi sumou 3.932,41 eura, ktorú žalobkyňa žalovanému zaplatila a sumu 2.851,37 eura, ktorú prostredníctvom úverovej karty vyčerpala. Rozdiel medzi týmito sumami teda tvoril sumu 1.081,04 eura. Predmetný rozsudok nadobudol právoplatnosť a stal sa vykonateľným.

5. V odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že v konaniach vedených na tunajšom súde pod sp. zn. 17C/148/2013 a 25C/384/2014 žalobkyňa úspešne uplatnila porušenie spotrebiteľského práva, pričom sa žalovaný dopustil pri tomto právnom vzťahu množstva závažných porušení spotrebiteľského práva. Ohľadom námietok žalovaného o nedôvodnosti žaloby a nesplnení podmienok zákona pre priznanie primeraného finančného zadosťučinenia, súd poukazuje na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky IV. ÚS 371/2018, ktorý uvádza, že v prípade spotrebiteľskej legislatívy je popri gramatickom výklade namieste použiť aj výklad teologický v súlade so zmyslom právnej úpravy, ktorý je v tomto prípade determinovaný princípom potreby zvýšenej ochrany spotrebiteľa. Ten vychádza z požiadavky korektných spotrebiteľských zmlúv voči spotrebiteľom, zo zákazu zneužívania dominantného postavenia dodávateľa a zákazu používania zmluvných podmienok, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán. Súd poukazuje aj na nález Ústavného súdu SR zo dňa 17.2.2016 sp. zn. I.ÚS 548/2015, podľa ktorého zákaz bezdôvodného obohatenia patrí svojou povahou do kategórie základných a všeobecných princípov, na ktorých stojí od nepamäti celý kontinentálny právny poriadok. S poukazom na vyššie uvedené s ohľadom na závažné porušenie práv žalobcu zo strany žalovaného, ktorých ochrany sa žalobca úspešne domohol na súde je priznanie finančného zadosťučinenia plne dôvodné. Súd uviedol v odôvodnení rozsudku celú genézu prípadu, z ktorej jednoznačne vyplýva, že žalovaný uzavrel so žalobkyňou absolútne neplatnú zmluvu o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej je poskytol kreditnú kartu a táto čerpala z kreditnej karty v čase od novembra 2003 do októbra 2008 finančné prostriedky a uhrádzala platby domnievajúc sa, že došlo k platnému uzavretiu úverovej zmluvy. Súd v tejto súvislosti hlavne poukazuje na tú skutočnosť, že žalobkyňa v čase, od ktorého odvádza žalovaný vznik úverového vzťahu, a to v roku 2001, požiadala iba o zmluvu o poskytnutí spotrebiteľského úveru na zakúpenie videa, pričom jej bola nanútená aj zmluva o poskytnutí spotrebiteľského úveru označeného ako úverová karta tým, že ju žalobca zaradil do zoznamu žiadateľov o poskytnutie úverového rámca. Je zrejmé, že o takúto zmluvu žalobkyňa nemala záujem, ani ju nežiadala a v čase, kedy došlo k vzniku tohto zmluvného vzťahu chcela poskytnúť iba úver na zakúpenie videa. Súdy už mnohými rozhodnutiami judikovali, že takéto nanútené spotrebiteľské zmluvy sú považované za nekalú obchodnú prax a sú absolútne neplatné pre rozpor s dobrými mravmi, resp. z dôvodu, že nedošlo k písomnému uzavretiu danej zmluvy, čo možno v danom prípade hodnotiť rovnako, pretože ak medzi spotrebiteľom a dodávateľom dôjde k uzavretiu platnej zmluvy, spotrebiteľ sa môže odvolávať na ustanovenia tejto zmluvy a dožadovať sa ochrany spotrebiteľa podľa spotrebiteľskej legislatívy, k čomu v danom prípade ani nedošlo. Súd v danom prípade poukazuje aj na tú skutočnosť, že na základe výsluchu a osobnej genézy žalobkyne súd nemá pochybnosti o tom, že v danom prípade sa u žalobkyne nejedná o priemerného spotrebiteľa ale o zraneného spotrebiteľa, u ktorého je potrebné, aby dodávateľ postupoval tak, aby zohľadnil túto skutočnosť a to aj jeho nedostatočnú finančnú vedomosť o finančnom produkte a to kreditnej karte. Používanie kreditnej karty je v podstate čerpanie finančných prostriedkov na úver, pričom sa jedná o to, že pokiaľ nie je spotrebiteľ oboznámený pri vzniku tejto úverovej zmluvy so všetkými jej náležitosťami, nemôže si ani porovnať, či si v danom prípade z hľadiska jeho finančných možností môže používanie kreditnej karty dovoliť, či to nebude znamenať také zvýšené výdavky v jeho financiách, ktoré nebude schopný uhradiť. Používanie kreditnej karty vyžaduje určitú finančnú spôsobilosť a zvýšenú opatrnosť hlavne preto, že sa jedná o veľmi ľahko prístupný úver, to znamená, že často je len zaslaná kreditná karta a aktivizuje sa len zadaním PIN kódu a v danom prípade teda zraniteľný spotrebiteľ nemôže si všetky riziká používania kreditnej karty si zistiť dopredu, ako tomu bolo aj v tomto prípade. Pokiaľ žalovaný teda namieta, že to bola žalobkyňa, ktorá z kreditnej karty čerpala úver, bolo to preto, lebo jej tento úver a túto kreditnú kartu žalovaný nanútil. Pokiaľ žalovaný namieta, že v čase, kedy došlo k uzavretiu zmluvného vzťahu, nebolo ustanovenie § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa platné a účinné a z tohto dôvodu nemožno ho aplikovať na daný právny vzťah, je potrebné poukázať, že došlo k uzavretiu neplatného právneho vzťahu a čerpané finančné prostriedky boli až do októbra 2008, teda aj za účinnosti predmetného právneho ustanovenia. Pokiaľ si nebol žalovaný vedomý tejto skutočnosti, mal byť sám obozretný. Súd v tejto súvislosti poukazuje na vydané rozhodnutia Krajského súdu v Prešove napr. sp. zn. 5Co 162/2016, ktoré vyslovili právny názor o platnosti a účinnosti tohto ustanovenia aj v prípade, že k vzniku právneho vzťahu došlo pred jeho platnosťou a

účinnosťou, ale vzťah alebo následky z neho trvali aj po nadobudnutí účinnosti zmieneného právneho ustanovenia. Súd poukazuje aj na to, že žaloba, ktorú podal vo veci 17C/148/2013, bola zamietnutá, pričom rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 15.3.2014, avšak ani to ho nevedlo k tomu, aby z tohto právoplatného rozsudku vyvodil pre spotrebiteľa jediný zákonný postup a to ten, že bezdôvodné obohatenie, ktorým sa na jej úkor obohatil, vydá. Žalobkyňa bola nútená podať žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia, kde sa žalovaný bránil vznesením námietky premlčania a v žiadnom prípade neuznával žiaden diel zodpovednosti za vzniknuté bezdôvodné obohatenie. Aj odvolací súd poukázal na nerešpektovanie princípov dobrých mravov v tomto spotrebiteľskom právnom vzťahu a vyhodnotil jeho konanie ako konanie zamerané na získanie bezdôvodného obohatenia plnením z neplatného právneho úkonu, minimálne s nepriamym úmyslom získať majetkový prospech. Preto pokiaľ sa žalovaný bráni tým, že v danom prípade žalobkyňa mohla už po právoplatnosti skoršieho rozsudku podať návrh na primerané finančné zadosťučinenie, súd poukazuje na to, že aj toto jeho konanie smeruje k porušovaniu spotrebiteľskej legislatívy a preukazuje nedostatok sebareflexie, keď už nie dobrých mravov v prípade spotrebiteľa. V danom prípade teda pokiaľ by aj námietka premlčania bola dôvodná, súd nemieni zhladnúť k tejto námietke premlčania a považuje ju za námietku v rozpore s dobrými mravmi. Poukazuje pritom aj na rozhodnutia súdov o rozpore výkonu práva uplatniť námietku premlčania s dobrými mravmi a to napr. rozsudok Najvyššieho súdu SR z 1. mája 2005 sp. zn. 1Cdo/148/2004, ZSP 30/2005. Keďže sa v danom prípade jedná o spotrebiteľský právny vzťah a žalovaný ako dodávateľ finančných služieb postupoval proti spotrebiteľovi spôsobom, ktorý odporuje dobrým mravom v zmysle § 3 OZ, súd aj keby posúdil vznesenú námietku premlčania za dôvodnú, považoval by výkon jej práva v rozpore s dobrými mravmi. Vo vzťahu k výške primeraného finančného zadosťučinenia uviedol, že táto závisí od úvahy súdu a nemožno ju objektívne preukázať, čo však neznamená svojvôľu pri rozhodovaní súdu o výške primeraného finančného zadosťučinenia. Podľa listinných dôkazov predložených žalovanými, žalobkyňa prostredníctvom úverovej karty čerpala sumu 2.851,37 eura, následne mu žalobkyňa zaplatila v splátkach sumu 3.932,41 eura. Rozdiel medzi týmito sumami bol vo výške 1.081,04 eura priznaný súdnym rozhodnutím pod sp. zn. 25C/384/2014, pričom žalobkyňa si uplatnila primerané finančné zadosťučinenie v rozsahu polovice vzniknutého bezdôvodného obohatenia, pričom súd prvej inštancie považoval za dôvodné primerané finančné zadosťučinenie neprevyšujúce 50 % sumy, o ktorú sa chcel žalovaný na úkor žalobkyne obohatiť.

6. O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa ust. § 255 a §262 CSP, pričom súd ustálil, že žalobkyňa mala vo veci plný úspech, a preto jej priznal voči žalovanému nárok na 100 %-nú náhradu trov konania.

7. Proti rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote včas odvolanie žalovaný, a to v celom rozsahu, pričom odvolanie právne odôvodnil ust. § 365 ods. 1 písm. h), písm. f) a písm. b) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Namietal, že súd prvej inštancie predmetnú právnu vec nesprávne právne posúdil, keď neskúmal vznesenú námietku premlčania a keď konštatoval rozpor tejto námietky v dobrými mravmi. Prvoinštančný súd zároveň na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, keďže na strane žalovaného neexistujú okolnosti, pre ktoré by bolo možné ním vznesenú námietku premlčania posúdiť ako výkon práva v rozpore s dobrými mravmi, na strane žalobkyne neboli preukázané dôvody podania žaloby po uplynutí premlčacej doby. Žalovaný zotrval na vznesenej námietke premlčania. Podľa neho žalobkyňa svoje právo na primerané finančné zadosťučinenie mohla po prvý raz uplatniť už 15.03.2014. Žalobu o primerané finančné zadosťučinenie však žalobkyňa podala dňa 26.01.2018, t.j. po uplynutí všeobecnej trojročnej premlčacej doby. Za uvedené ma z toho dôvodu, že rozhodnutie súdu o povinnosti žalovaného vydať bezdôvodné obohatenie žalobkyne sa opiera o rovnaké skutkové a právne okolnosti, ako rozhodnutie súdu o zamietnutí žaloby v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 17C/148/2013, v ktorom žalobkyňa vystupovala na strane žalovanej. Rozsudok súdu prvej inštancie je taktiež nedostatočne odôvodnený, nezrozumiteľný a nejasný a z rozsudku nevyplývajú okolnosti výkonu práva žalovaného vzniesť námietku premlčania v rozpore s dobrými mravmi. Podľa názoru žalovaného súd prvej inštancie v rozsudku nesprávne posúdil nárok žalobkyne na primerané finančné zadosťučinenie. V danom prípade žalobkyne nevznikol nárok na primerané finančné zadosťučinenie a v danom prípade žalobkyne nevznikol nárok na primerané finančné zadosťučinenie. Takýto nárok vzniká len v prípade, ak spotrebiteľ úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom o ochrane spotrebiteľa a osobitnými predpismi. V danom prípade však absentuje tento základný predpoklad pre priznanie primeraného finančného zadosťučinenia. Tento nárok nevznikol v súvislosti s konaním sp. zn. 17C/148/2013, kde okresný súd žalobu zamietol. Takéto konanie a rozhodnutie nemôže zakladať právo spotrebiteľa na finančné zadosťučinenie, lebo

ide len o dôsledok vlastného právneho posúdenia nároku žalovaným ako dodávateľom, ktorý mal za to, že jeho nárok voči žalobkyni predstavuje 1.128,06 eura. Na základe toho má žalovaný za to, že rozsudok súdu prvej inštancie, ktorým sa žalovanému uložila povinnosť zaplatiť žalobkyni primerané finančné zadosťučinenie je nesprávny a vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Žalobkyňa čerpala peňažné prostriedky od žalovaného zadarmo a bezodplatne; pričom následne bola suma istiny 1.081,04 eura a náhrady trov konania 888,35 eura uhradená žalovaným v prospech žalobkyne na základe rozhodnutia č. k. 25C/384/2014 - 125 zo dňa 23.05.2016. Uplatnenie nároku na primerané finančné zadosťučinenie v prípade, ak žalovaný vydal bezdôvodné obohatenie, teda žalobkyňa dlhodobo čerpala a využívala peňažné prostriedky zadarmo, má aj celospoločenský presah. Žalobkyňa žiadnym spôsobom nepreukázala, že by jej konaním žalovaného vznikla akákoľvek fyzická, psychická alebo morálna ujma, ktorá zakladá nárok na peňažnú satisfakciu. V predmetnom prípade nedošlo ku splneniu podmienok na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia. Čo sa týka výšky primeraného finančného zadosťučinenia podľa názoru žalovanej, žalobkyňa doposiaľ žiadnym spôsobom nepreukázala, aká ujma jej konaním žalovaného vôbec vznikla.

8. Žalobkyňa sa k podanému odvolaniu písomne vyjadrila, pričom uviedla, že nie je vylúčené, aby si spotrebiteľ uplatnil viacero nárokov na primerané finančné zadosťučinenie, dokonca z tej istej úverovej zmluvy, ak dodávateľ viacerými konaniami poruší rôzne ustanovenia na ochranu spotrebiteľov, pričom poukázala na rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 8Co/141/2019 -164 a č. k. 9Co/76/2017-137. Žalobkyňa svoj nárok na primerané finančné zadosťučinenie konštantne v priebehu celého konania odvodzuje z konania na vydanie bezdôvodného obohatenia, majúceho základ v rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 23.05.2016, č. k. 25C/384/2014 - 125 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 27.03.2017 č. k. 7Co/200/2016 - 182, kde žalobkyňa úspešne uplatnila porušenie svojho práva. Táto skutočnosť vyplýva aj z petitu žaloby o primerané finančné zadosťučinenie, kde výšku uplatneného nároku žalobkyňa vypočítala ako polovicu z priznaného bezdôvodného obohatenia. Právnym titulom tejto žaloby bol teda rozsudok sp. zn. 25C/384/2014, ktorý nadobudol právoplatnosť 10.05.2017. Žaloba bola súdu doručená dňa 26.01.2018, teda evidentne v rámci plynutia trojročnej premlčacej doby. Citovaný rozsudok súdu prvej inštancie teda preukázal, že žalobkyňa si na súde úspešne uplatnila porušenie spotrebiteľského práva, ako aj povinnosti žalovanej ustanovenej predmetným zákonom, čím bola naplnená hypotéza právnej normy uvedená v § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa.

9. K vyjadreniu žalobkyne k odvolaniu podanému žalovanou sa žalovaná písomne vyjadrila v rámci odvolacej repliky, v ktorej uviedla, že začiatok plynutia všeobecnej premlčacej doby sa posudzuje objektívne, bez ohľadu na subjektívne okolnosti. Neprihliada sa na to, či žalobkyňa vedela alebo nevedela o možnosti podať žalobu na uplatnenie svojho práva na súde. Skutočnosť, že žalobkyňa mohla podať žalobu o primerané finančné zadosťučinenie už po právoplatnosti skoršieho rozsudku, je objektívnou skutočnosťou. Pri posudzovaní začiatku plynutia premlčacej doby a prípadného rozporu námietky premlčania s dobrými mravmi je potrebné prihliadať aj na to, že žalobkyňa nebola v postavení „zraneného spotrebiteľa“, ako to uvádza súd prvej inštancie, nakoľko už pri prvom súdnom spore bola zastúpená právnym zástupcom. V ostatnom sa žalovaný pridrižava podaného odvolania voči rozsudku súdu prvej inštancie.

10. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“), príslušný na rozhodnutie o odvolaní (ust. § 34 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (ust. § 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozhodnutia oznámil na úradnej tabuli Krajského súdu v Prešove a na jeho webovej stránke najmenej 5 dní vopred a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

11. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

12. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietanou nepreskúmateľnosťou, inou vadou konania a nesprávnym právnym posúdením, teda to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či

riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (viď rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II.ÚS 78/05).

13. K námietke o nesprávnom právnom posúdení odvolací súd poznamenáva, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (pozri napr. Najvyšší súd SR, sp. zn. 7 Cdo 7/2010). Ani táto odvolacia námietka naplnená nebola.

14. Podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa (ďalej len „Zákon o ochrane spotrebiteľa“), proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadostučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

15. V prejednávanej veci je predmetom konania nárok žalobcu opierajúci sa o ustanovenie § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa. Podľa poslednej vety tohto ustanovenia, spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadostučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá. Jediným predpokladom pre uplatnenie práva na primerané finančné zadostučinenie je porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom. Zákon nevyžaduje pre vznik tohto práva, aby spotrebiteľovi bola privedená nejaká ujma. Postačuje, ak k takémuto porušeniu práva alebo povinnosti dôjde.

16. Samotné ustanovenie § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa viaže vznik práva na finančné zadostučinenie na úspešné uplatnenie porušenia práva spotrebiteľa a takýmto môže byť aj konanie, v ktorom sa dodávateľ domáhal zaplatenia sumy spotrebiteľom nezaplatenej, avšak zo zmluvy, ktorá nespĺňa zákonom predpísané náležitosti. Podmienky vzniku nároku na primerané finančné zadostučinenie sú formulované v ustanovení § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa, a z tohto ustanovenia nie je možné vyvodiť záver, že finančné zadostučinenie možno spotrebiteľovi priznať len v prípade, ak porušenie práva nie je možné napraviť inak, rovnako nevyklučuje možnosť žiadať finančné zadostučinenie popri iných nárokoch spotrebiteľa predpokladaných zákonom vychádzajúcich z porušenia jeho práv, resp. že primeraného finančného zadostučinenia sa nemožno domáhať v súvislosti s porušením práva podľa ustanovení Občianskeho zákonníka zameraných na ochranu spotrebiteľa. Za daného stavu nie je možné považovať konanie žalobcu, za konanie v rozpore so zákonom, dobrými mravmi, prípadne za šikanózne uplatnenie práva.

17. Odvolací súd nepopiera, že pri rozhodovaní o nároku na finančné zadostučinenie je potrebné prihliadať na okolnosti prípadu, bol to však žalovaný, kto požadoval od žalobcu plnenie z úveru, v prípade ktorého neboli dodržané všetky zákonné náležitosti a ktorý bol tak postihnutý sankciou bezúročnosti a bezpoplatkovosti. Je teda zrejmé, že žalovaný požadoval od žalobcu aj také plnenie z úveru na ktoré žalovaný nemal nárok, pričom ak by žalobca toto plnenie z úveru žalovanému aj reálne plnil, došlo by na jeho strane k bezdôvodnému obohateniu. Takéto konanie žalovaného v pôvodnom konaní bolo nepochybne spôsobilé privediť žalobcovi ako spotrebiteľovi ujmu. S poukazom na vyššie uvedené odvolací súd konštatuje, že za daného stavu, s ohľadom na závažné porušenie práv žalobcu zo strany žalovaného, ktorých ochrany sa žalobca úspešne domohol na súde, je priznanie finančného zadostučinenia plne dôvodné. Priznanie finančného zadostučinenia je plne dôvodné aj z dôvodu, že žalobkyňa bola úspešná v následnom konaní vedenom pod sp. zn. 25C/384/2014, kde vyššie uvádzaným rozhodnutím súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť vrátiť žalobkyňi sumu 1081,04

eura, ako vzniknuté bezdôvodné obohatenie, ktoré vzniklo prostredníctvom vyčerpania sumy 2.851,37 eura a následne zaplata sumy v splátkach vo výške 3.932,41 eura, pričom rozdiel medzi týmito sumami predstavoval výšku bezdôvodného obohatenia 1.081,04 eura.

18. Odvolací súd vzhľadom na vyššie uvedené už len konštatuje, že žalovaný v odvolacom konaní nevzniesol žiadne nové námietky, s ktorými by sa už nevyporiadal súd prvej inštancie pri rozhodovaní vo veci samej a opätovné zdôvodnenie ich neopodstatnenosti pre rozhodnutie v tejto veci aj odvolacím súdom by bolo len opakovaním už vyčerpávajúceho zdôvodnenia poskytnutého sporovým stranám súdom prvej inštancie v odôvodnení napádaného rozhodnutia. Odvolací súd je toho názoru, že nie je vylúčené, aby si spotrebiteľ uplatňoval viacero nárokov na primerané finančné zadosťučinenie, hoci aj z tej istej úverovej zmluvy, ak dodávateľ rôznymi spôsobmi konania porušuje rôzne ustanovenia na ochranu spotrebiteľa. Jedným z rozhodnutí, kde si spotrebiteľ, teda žalobkyňa, úspešne uplatnila porušenie práva, resp. povinnosti ustanovenej zákonom, bolo aj konanie vedené pod sp. zn. 25C/384/2014, kde rozhodnutie vo veci samej nadobudlo právoplatnosť dňa 10.05.2017. Vzhľadom na skutočnosť, že žaloba vo veci primeraného finančného zadosťučinenia bola žalobkyňou podaná a doručená súdu dňa 26.01.2018, uplatnila si žalobkyňa nárok na primerané finančné zadosťučinenie v rámci plynutia trojročnej premlčacej doby.

19. Vo vzťahu k otázke výšky primeraného finančného zadosťučinenia odvolací súd poukazuje na to, že v tomto smere bola odvolacia námietka žalovanej nedôvodná, pretože z obsahu napadnutého rozsudku vyplýva odôvodnenie priznania primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 540,52 eura. Z uvedeného dôvodu priznanie primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 540,52 eura je primerané, pretože toto predstavuje polovicu zo súdom právoplatne a vykonateľne priznaného vzniknutého bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného, ktoré vznik a aj následné uhradenie vo výške 1.081,04 eura spolu s náhradami trov konania vo výške 888,35 eura, žalovaný v podanom odvolaní potvrdil, a to na základe rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 23.05.2016, č. k. 25C/384/2014 - 125.

20. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav veci, správne vyhodnotil jednotlivé dôkazy, ako aj správne právne vec posúdil podľa ust. § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa.

21. Odvolací súd ďalej poukazuje na to, že správny výrok vo veci samej zodpovedá aj správny výrok o trovách konania.

22. Vzhľadom na vyššie uvedené, preto odvolací súd podľa ust. § 387 ods. 1, 2 CSP, stotožňujúc sa s dôvodmi v rozhodnutí uvedenými v rozsudku súdu prvej inštancie, ako vecne správne potvrdil.

23. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 396 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP tak, že stranám sporu nebola priznaná náhrada trov odvolacieho konania. Náhrada trov odvolacieho konania v odvolacom konaní neúspešnému žalovanému nemohla byť priznaná a úspešnej žalobkyni trovy odvolacieho konania odvolací súd nepriznal s poukazom na ust. § 251 CSP, podľa ktorého trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vznikli v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

24. Žalobkyňa prostredníctvom svojho právneho zástupcu vo vyjadrení k odvolaniu datovanom dňom 04.05.2020 iba zopakovala argumentáciu, ktorú už prezentovala v priebehu konania pred súdom prvej inštancie. K odôvodnenosti a účelnosti vynaložených výdavkov v podobe trov konania odvolací súd uvádza, že výdavok možno vo všeobecnosti považovať za odôvodnený vtedy, ak bol zapríčinený nevyhnutnosťou alebo potrebou jeho vynaloženia pri dosahovaní legitímneho cieľa. Legitímnym cieľom je efektívne uplatnenie alebo bránenie subjektívneho práva v spore. Účelnosť vynaložených výdavkov možno objektívne konštatovať v prípade, ak bol výdavok vynaložený iba v nevyhnutnom a všeobecne akceptovateľnom rozsahu. Rozhodujúcim kritériom je teda efektívnosť daného výdavku.

25. Výzva odvolacieho súdu zo dňa 14.04.2020 na vyjadrenie k podanému odvolaniu, adresovaná strane sporu, a to žalobkyni, ktorá predmetné odvolanie nepodala, je iba súčasťou realizácie zásady kontradiktórnosti konania všeobecným súdom a nezakladá automaticky právo vyzvanej strany sporu na priznanie odmeny za zrealizovaný procesný úkon. Z hľadiska obsahu by stranou sporu zrealizovaný procesný úkon, v prípade požiadavky na priznanie odmeny zaň, mal spĺňať požiadavku nevyhnutnosti

jeho vynaloženia na účely uplatnenia ústavne zaručeného práva na právnu pomoc (čl. 47 ods. ústavy), t. j. v konaní by mal prispieť relevantnou argumentáciou vo veci, ktorá ešte v predmetnom konaní nebola predložená.

25. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS/189/2016 zo dňa 06.04.2016 a II. ÚS 265/2020 zo dňa 09.06.2020, v zmysle ktorých Ústavný súd konštatuje, že výzva súdu na vyjadrenie k podanému odvolaniu strany, je súčasťou realizácie zásady kontradiktórnosti konania všeobecným súdom a nezakladá automaticky právo sporovej strany na priznanie odmeny za zrealizovaný procesný úkon a je preto namieste, aby sa súde zaoberali účelnosťou tohto procesného podania. Z týchto dôvodov mal odvolací súd za to, že v odvolacom konaní úspešná žalobkyňa nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania z dôvodu ich neúčelného vynaloženia.

27. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).